

Esej iz predmeta; Filozofija medija

Tema: Pušenje- kome doista smeta?

Studentica:

Korić Amna

1045-II-R

Komunikologija

Mentor:

Prof.dr. Fahira Fejzić-Čengić

Sarajevo, 01.04.2021. godine.

Sažetak:

Nije neka novost da djelujemo u svijetu zamijenjenih teza. Potrebno je da se pokrenemo kako bismo živjeli zdravije, duže i smirenije. Zbog preventive, kako bi se umanjio rizik pušenja i praktikovao zdrav način života, škole su sklone organiziranju predavanja, izradom raznih plakata da bi se skrenula pažnja na štetnost pušenja po ljudsko zdravlje. Duhanski dim je podjednako štetan za nepušače kao i za pušače. Rizik konzumiranja cigareta dolazi u raskol sa stvarnim ljudskim vrijednostima. U današnjici, izniman broj ljudi izjašnjava se protiv pušenja, dok se u praksi cigarete ne zaobilaze. Prema tome, umjesto pada bilježimo rast pušača.

Abstract

It is not new information that we operate in a world full of replaced theses. We need to get moving in order to live healthier, longer and calmer. Due to prevention, in order to reduce the risk of smoking and to practice a healthy lifestyle, schools tend to organize lectures and make various posters to draw attention to the harmful effects that smoking has on human health. Tobacco smoke is just as harmful to non-smokers as it is to smokers. The risk of consuming cigarettes comes into conflict with real human values. Nowadays, an exceptional number of people declare themselves against smoking, while in practice cigarettes are not really bypassed. Therefore, instead of the fall, we record an increase in the number of smokers.

Uvod:

Pušenje cigareta je najčešći vid upotrebe duhana. Duhan cigarete sadrži mnoštvo rezervnih supstanci s ciljem boljeg okusa i izgaranja, spajanja sastojaka, restauriranja, dok se sagorijevanjem stvara dim uz mnogo toksičnih tvari, kancerogena odnosno bezbroj hemijskih spojeva. Pušenje cigareta jedna je od štetnih navika kojom pušači ugrožavaju svoje zdravlje, kao i zdravlje drugih, svih ljudi oko sebe. Predstavlja najčešći uzrok obolijevanja i sve veći rizik za preko trideset raznih bolesti. Brojna su mišljenja da je najjača ovisnost o nikotinu koja slijedi ubrzo nakon početka pušenja. Nikotin je izuzetno otrovan, ali su i ostali sastojci duhanskog dima štetni i utječu na svaku živu stanicu. Pored neizbježnog pušenja cigareta i nešto manje prisutnog pušenja lula, u posljednje vrijeme zaživjelo je pušenje raznih “trava”, marihuane i nargile, tzv. vodene lule, naročito među adolescentima i mlađim generacijama. Za savremeno društvo, nargila je postala svakodnevna aktivnost. Od strane mladih javlja se i veća zainteresovanost, kako za nargile, tako i za e-cigarete. Osim standardnih duhanskih proizvoda na tržištu se već neko vrijeme nalaze i e-cigarete koje iako nemaju duhan, sadrže arom, nikotin itd.. Ustanovljeno je da iako e-cigarete imaju manje toksina nego obične cigarete, svakako da imaju i štetne supstance u e-tekućini uslijed čega se na osnovu zagrijavanja e-cigarete i nikotina stvara ovisnost kao i kod klasičnih cigareta. Konzumiranje cigareta generalno nezahvalno utječe na zdravlje pojedinca, loše djeluje na cjelokupni organski mehanizam u tijelu, utvrđeno je uzrok mnogih bolesti i dovodi do veće smrtnosti, tako da se najveći broj smrtnih slučajeva povezuje s ishitrenim, preuranjenim pušenjem, preciznije rečeno moguće je bilo izbjeći ili otkazati da osoba nije pušila. Poseban osvrt je na brizi za život i zdravlje, odgovornosti prema čovjeku, ali i zagađenju okoliša

Ključne riječi; pušenje, pasivno pušenje, djeca, ovisnost, mentalno zdravlje;

Pušači moraju poštovati pravo na zrak nepušača

“Prije svega treba naglasiti ključnu razliku između kupovnih cigareta i stotine kancerogenih aditiva ili “smotanih cigareta” od duhana s polja.” (Krešimir, 2020, str. 240)

Poznato nam je da je domovina duhana Amerika. Većina Amazonskih naroda smatra da svaka biljka ima majku . Dodatni stav koji zastupaju narodi Amazona je da je duhan najvažnija biljka kojom se šamani koriste. Majku duhana često doživljavaju kao zmiju . Kada se sagleda amazonski sistem , može se uočiti da inteligentna osoba koja je nematerijalna, doživljavaju se u promijenjenom stanju svijesti a poistovjećuje se sa biljkom duhana, ima naznake zmiije. Nikotin je hrana za duševna bića. Kada govorimo o vezi molekula nikotina i DNK, prvenstveno se može zaključiti da su molekule nikotin , kad dopru do mozga povezuju se s receptorima nikotina s vanjske strane neuron ate na taj način aktiviraju bezbroj unutrašnjih reakcija koje stimuliraju DNK. Tako da, što učestalije nikotina neuroni dobivaju , javlja se češće reagiranje za formiranje receptora za nikotin.

Konsumiranje cigareta je rutina koja uzrokuje psihičku i fizičku ovisnost. Ako osoba nije u stanju da prevaziđe tu vrstu ovisnosti, potrebno je da vodi računa o ljudima oko sebe, naročito djeci. Kroz mnoga znanstvena istraživanja ustanovljeno je da je pušenje cigareta veoma štetno. Svaka osoba treba da teži odvikavanju, čak i ako nema većih zdravstvenih problema. Nerijetko to nije lako ni uz svu moguću podršku. Udisanju dima cigareta podložne su i ostale osobe tj.nepušači, naročito djeca i mladi. Pušači su loš i negativan primjer djeci te ih na taj način podstiču da i oni jednog dana postanu ovisni pušači.

“Pušači za sebe od drugih očekuju više pažnje, ali istovremeno ne pokazuju velik obzir prema nepušačima. Njihovo neprihvatljivo ponašanje, bezobzirnost i agresivnost prema nepušačima, kao i omalovažavanje i nepriznavanje znanstvenih dokaza o posljedicama pušenja nisu karakteristika zrele osobnosti”. (Tadić, 1999, str. 110)

Pored toga nepušači su podložni i štetnom djelovanju dima. Činjenica je da mladi kod kojih samo jedan član porodice puši, kroz jednu godinu dana "ispuše" između 60-150 cigareta. U odnosu na pušače, nepušači se susreću sa većim problemima poput otežanog disanja, iskašljavanja, oslabljenih plućnih funkcija. Ne iznosi se mnogo informacija o pasivnom pušenju, te se stvara potreba skretanja pažnje pušačima na određene činjenice kako bi više brinuli o nepušačima. Većina roditelja pušača nisu ni svjesni da njihova djeca tako postaju tri puta nerijetko i sama pušači. Dokazano je da se kod te djece češće susreću i druge ovisnosti kao droga, alkohol itd... S druge strane, mladi pušenjem nastoje pripadati određenim statusnim skupinama, jer su djeca izložena prozivkama, nagovaranju, sugestijama. Preko 30% adolescenata ima dozvolu za cigarete od roditelja.

Kroz vrijeme se spoznalo da postoji poseban status duhana među amazonskim curanderosima, što će se učiniti kao putokazom prema rješenju određene zagonetke. Pojam koji se pojavljuje kao svjetlo na tu pojavu jeste tzv. Morgeloni . Isprva su se smatrali najnegativnijom pojavom, u posljednje vrijeme potvrđeno je da izmiču kada se u njih puhne dim. Margeloni zapravo predstavljaju dio precizno određenih trashumanističkih tehnologija koji imaju za cilj preoblikovanje našeg DNK.

U današnjici u Europi puši oko 50% muškaraca u dobi između 20 i 60 godina, 20% žena, te 30% mladih. U Kanadi se posljednjih godina bilježi porast mladih pušača sa 19 na 39%, pa istraživači smatraju da će tokom jedne godine više od 900 Kanađana pasivnih pušača umrijeti radi podložnosti dimu pušača. Nepušači udisanjem dima poprimaju otrovne plinove i mini čestice koje dosežu do najmanjih dijelova pluća gdje se i zadržavaju. Nezdravi zrak koji udahnemo ima oko 4000 opasnih tvari od kojih se više od 40 veže uz nastanak raka raznih organa kao npr. grla i glasnih žica, usne šupljine, pluća, kod žena obično grlića maternice i dr.

Bitno je istaći da dvije trećine dima nakon upaljene cigarete neće udahnuti sam pušač, jer prodiere u okruženje. Najprije je tom dimu izložena osoba pored pušača. Tvari koje dim sadrži spada u klasu A tvari koja izaziva rak. Taj dim sadrži i nešto više nikotina već dim kojeg udiše sam pušač. Potrebno je uvažavati prava odraslih nepušača, jer pušači ne vode računa o tome koliko je taj dim štetan za nepušače. Ako određeni zatvoreni objekti nemaju zasebna mjesta za osobe koje ne puše i kvalitetne ventilacije , poželjno bi bilo ovladati sobom i izaći ili sačekati, ne izlagati se tome.

Mlađe generacije treba da slijede svoje pravo na zrak. Nepoželjno je da vrijeme provode u zadimljenim mjestima i da podliježu tom trovanju kroz udisanje duhanskog dima, baš kao što to nije preporučljivo trudnicama i dojiljama.

Sam čin pušenja je individualan. Svjesni smo da pušenje sa sobom nosi brojne rizike, al sve zavisi od osobe do osobe, jer vjerujem da svi mi poznajemo ljude koji puše mnogo godina, stvar je pretjerivanja ili umjerenosti, ali također raznih psiholoških stanja..

Zastupaju se brojna mišljenja da zabrana pušenja ima namjeru spriječiti druženje ljudi. Ipak takvi stavovi su nerealni, jer se ogroman trud i odlučnost ulaže u zabranu konzumiranja cigareta, da bi samo to bilo na stvari...svakako to je samo jedan od načina socijalnog druženja. „Puno veće osamljivanje napravljeno je masovno pomoću pametnih telefona i društvenih mreža.“ (Krešimir, 2020, str. 242)

Pasivni pušači – djeca, mladi, trudnice;

Postoje brojne činjenice da se tokom pušenja samo s 15% duhanskog dima truju pušači, dok se preostalih 85% seli u zrak. Svakodnevno, na hiljade i više djece udišu duhanski dim, samo zato jer je nemoguće pravo izbora dok su npr na putovanju, u vožnji, kafićima, i drugim javnim mjestima. Mala djeca koja su zavisna od svojih roditelja posjeduju pravo na čist zrak koji oni treba da im omoguće. Roditelji često upozoravaju djecu na opasnost pušenja, ali se također ponašaju nerazumno. I kad imaju negativan stav prema pušenju i od djece traže da ne puše, da se ne podvrgnu tome, sami puše i tim potezima zbunjuju djecu. Za početak, rizičnu grupu predstavljaju djeca koja često zbog nedostatka komunikacije sa roditeljima sklapaju prijateljstva i tako dolaze u društvo pušača, pa je moguće da i sami krenu pušiti. Iz tog razloga javlja se potreba da se naglašavaju prednosti nepušenja i posljedice pušenja. Ono što je ustanovljeno od strane svjetske zdravstvene organizacije je to, da je svako drugo dijete u svijetu podvrgnuto dimu cigarete odnosno pasivnom pušenju starijih.

“Novi pogled na svijet temelji se na dvije činjenice: Prva je da na svijetu postoji samozvana elita koja silno želi svijet pretvoriti u masovnu trovačnicu, pa truje ljude na sve moguće način, kroz dodatke u prehrani, fluorid u pastama za zube i vodi, GMO, wi-fi zračenja, radijaciju i slično nastojeći plasirati kampanju svjetskih razmjera kojom nas pokušavaju odučiti od navodno štetne navike pušenja. Druga činjenica - kad je nešto važno za provedbu plana, oni od toga neće odustati ni pod koju cijenu” (Krešimir, 2020, str. 240).

Među najboljim primjerima jeste ideja o globalnom zatopljenju. Sve dok je taj upitnik globalnog zatopljenja političke naravi, i dok posjeduje svoje kritičare, pitanje pušenja nije ista odlučnost. U modernom dobu globalno potonućem opravdava se i iznošenje svakojakih otrovnih supstanci u atmosferu. Za globalno otopljenje već smo skontali čemu služi – za uvođenje električne valute koja će da kontrolira u potpunosti svaki aspekt ljudskog života. Ipak, osnovni problem leži u znanju, ne u neznanju, osnova globalnog zatopljenja leži u jer još nije zabilježen slučaj gdje čovjek kao individua ustaje i glasno iznosi da je pušenje štetna rutina .

Kod djeca čiji roditelji puše nerijetko dolazi do upale srednjeg uha, češće se susreću sa upalom pluća ili oboljevaju od bronhitisa, izloženiji su napredovanju astme. Također, kod ove djece se bilježi nešto više izostanaka sa nastave zbog češćih bolesti, za razliku od djece čiji roditelji nisu pušači.. Također, ustanovljeno je kroz brojna proučavanja da svako dijete koje živi u pušačkoj porodici, ima znatno veći rizik za pojavu meningitisa, oštećenja mentalnog zdravlja, razvoj autizma, pad vitamina C.

Procjenjuje se da za samo jedan sat u prostoriji zagušljivoj od duhanskog dima, dijete udahne onoliko štetnosti koliko uzrokuje deset ispušenih cigareta. To pasivno pušenje kod djece izaziva zdravstvene i pedijatrijske poteškoće. Roditelji pušenjem oštećuju dječje krvne žile. Kroz proučavanje znanstvenika iz Austrije o djeci, uzrasta od treće do petnaeste godine, mjerenjen nivoa određenog spoja u krvi i urinu djece, koji izaziva oštećenje stijenki krvnih žila., ustanovljeno je da je nivo tog štetnog miksa povećana za 50%, ukoliko je jedan od roditelja učestali pušač, a čak do 130%, ako su oba roditelja pušači, u odnosu na djecu koja nisu podložna dimu od strane roditelja. Mladi, a prvenesteno djeca su izuzetno osjetljiva grupa, jer se nalaze u fazi tjelesnog i emocionalnog rasta i razvoja. Dolazi do promjene masti u krvi, i te promjene su vidljive kako kod

djece tako i kod mlađih generacija konzumirajući cigarete.. Djeca pušači za razliku od djece nepušača, posjeduju povećane vrijednosti triglicerida i kolesterola i smanjene vrijednosti HDL-zaštitinog holesterola . Poslije više godina podvrgnutosti dimu duhana, dijete ima veću mogućnost da boluje od raka pluća u odrasloj dobi u odnosu na djecu koja nisu bila podvrgnuta dimu.

Pušenje cigareta pored trudnica kao i pušenje za vrijeme trudnoće može izazvati ozbiljne poteškoće u razvoju ploda. Brojne žene puše i u fazi dojenja djeteta što izaziva smanjenje stvaranja mlijeka za 30%. Skoro svi sastojci duhanskog dima prodiru kroz majčine mliječne žlijezde u cijeli organizam djeteta. Na taj način djeca čije majke puše, u sedmoj godini života slabije čitaju i računaju, slabija im je i pozornost, dolazi do niže vrijednosti inteligencije i tjelesno kasaju za djecom čije majke ne puše

.Jedan od primjera pasivnog pušenja zabilježen je u SAD; jedna je žena u SAD kroz ventilacijski otvor ili sličan način osjetila miris duhanskog dima iz nekog drugog stana. Pokrenula je tužbu i dobila odštetu od sto dvadeset tisuća dolara. To je bila opomena i ostalim stanovnicima da se suzbiju i zabrane pušenje u stanovima, pa čak i na balkonima.

Konzumiranjem cigareta do zagađenja okoline:

Prije par godina je newyorški gradonačelnik Giuliani zabranio pušenje čak i u gradskim parkovima kako bi ljudi konačno mogli uživati u svježem zraku. U savremenom društvu posebna se pažnja posvećuje očuvanju okoliša, a prvobitni problem predstavlja zagađenje zraka. Pušenje cigareta izaziva zagađenje zraka i okoline i to utječe na čovjekovu radnu snagu, sposobnost, prije svega zdravlje. Također, dim negativno utječe na floru i faunu, pa su biljke više osjetljive od osoba i životinja. Pušači zagađuju prirodu bacajući opuške od cigarete, potrošenim kutijama, upaljačima. Ponekad su to i šibice koje pojedini pušači koriste umjesto upaljača. Sav taj otpad pronalazimo tamo kuda se i kreću pušači. S tim se češće susrećemo na autobuskim i željezničkim stanicama, stadionima, ispred škola, fakulteta, trgovina, pošte. Sve navedeno proističe iz niskog nivoa obrazovne kulture. Posljedica te nekulture negativno se odražava i na spomenike.

Uloga medija?

Masovni mediji postaju dominantni među članovima socijalizacije i imaju utjecaj na formiranje životnih stilova. Mediji moraju pružiti podršku izravnim i indirektnim informacijama. Nedoovoljeno bi trebalo biti i posredno, suptilno reklamiranje cigareta. Osobama koje puše treba pomoći uslijed odvikavanja. Smatra se da je pušenje cigareta kod nas nedovoljno socijalno neprihvatljiva navika. Iznimno je to bitno zbog naših mlađih generacija koje su naklonjene praćenju socijalnih fenomena u tinejdžerskoj dobi u kojoj s pušenjem najčešće i počinju. Potrebno je praćenje cjelokupnih društvenih mehanizama (zdravstveni, obrazovni... zakonodavstva, porezne politike, lokalnih i nacionalnih uprava, okruženja u kojima se mladi kreću i medija. Nužno je i primjerima (roditelji, zdravstveno osoblje, obrazovno osoblje, sportaši, medijski eksponirane osobe) dokazati da je pušenje loša i štetna rutina. Sve reklame predstavljaju poticanje na pušenje. U zemljama Zapadne Europe gdje je zastupljena zabrana reklamiranja cigareta u velikoj mjeri smanjen je i broj pušača. Načinom na koji se pušenje plasira na televiziji, internetu, filmovima i informativnim emisijama može djelovati na mlađe generacije. Plasiranjem cigareta kao nešto što je prihvaćeno, pozitivno i tolerisano može izazvati pozitivan odnos prema cigaretama, naročito kod djece.

“Televizijski bi urednici trebali voditi računa o tome pogotovo kad se prikazuju ljudi koji za mlade predstavljaju idole i modele njihova proistovjećivanja”. (Tadić, 1999, str. 119)

Današnji javni mediji vrlo su pogodni za isticanje zdravstvenog reda kao i promicanje štetnosti i utjecanje na smanjenje broja pušača. Medij kao što je radio ima veliki broj slušatelja i pristupačan je svim skupinama. S druge strane, televizija je utjecajniiji medij zbog miksa slike i tona, te je moguće plasirati korisnije informacije o zdravlju samim tim što se slikama, pisanom rječju može pridobiti veći dio publike tj. viši nivo u sprječavanju pušenja. Jednostavna je činjenica bez obzira na rizike, pušači nisu prisiljeni da puše, niti traže da neko brine za njihovo zdravlje.

Zaključak

U konačnici, smatram da pušenje cigareta kao kategorija ovisnosti u okviru zdravstvenog sustava predstavlja izniman problem. Također, zastupam stav da je neophodno i poželjno dodatno razvijanje i poboljšavanje mjera, restrikcija i uvažavanja svih zakona kada je riječ o ovoj temi. S obzirom da se ni pušenje, kao mnoge druge negativne rutine mladih, često ne shvata ozbiljnim problemom, potrebno je veće zalaganje, odnosno bolja organizacija i provedba aktivnosti kako bi se navedeni problemi izbjegli, te kako bi se isticala bitnija štetnost pušenja. To bi ujedno mlade usmjeravalo ka' drugim vrijednostima i osnažilo volju mladih za bavljenjem raznih sportova ili druženjem sa nepušačima. Sve navedeno moglo bi da doprinese smanjenu broja pušača. Bez slobode čovjekovo djelo je mehaničko i bez odgovornosti. Ukoliko sloboda ne zaživi u odgovornosti, lako prelazi u samovolju. Samovoljnim funkcionisanjem osoba se promovira kao etičko-moralno biće. Pušenjem ugrožavamo najprije sebe i stvaramo štetu na svoju vlastitu odgovornost. Pušenje među drugim osobama služi kao loš primjer koji ugrožava i nepušače. Na taj način stvara se veća moralna odgovornost pušača kad takav rizik nameću drugima ili kada neku osobu dovode u tu opasnost. Uslijed narušavanja zdravlja drugih ljudskih bića, javlja se potreba za uvođenjem moralnih normi ponašanja. Na kraju, svako osobno zastupa svoj slobodan izbor, navike, djela i oblikovanja savjesti. Bezbroj ljudi pušenje doživljava kao segment kulture življenja, modernosti i teško je da se od toga odviknu. Posljedice nisu vidljive samo na tjelesnom, već i psihičkom, socijalnom stanju. Kada je riječ o pušenju cigareta trebamo biti precizni, ustrajni i otvoreni sa jasnijim naglascima u adekvatnim prilikama da nam stvara pritisak i da nam smeta ukoliko neko puši kraj nas u zatvorenom prostoru, da naglasimo ukoliko ne praktikujemo pušenje u svojoj kući, da ističemo koliko je pušenje štetno i koliko je bitno zdravlje osoba u blizini pušača. U suzbijanju pušenja potrebno je da se aktiviraju profesori, roditelji, zdravstveni radnici i drugi... Ovisnost narušava slobodu, a bez slobode nije moguć svjesni izbor dobra. Uživanje tokom konzumiranja doprinosi samo trenutnom zadovoljstvu i ne ispunjava težnje ljudskog duha.

Literatura:

Krešimir, M. (2020). *Smrt transhumanizmu, sloboda narodu!* Zagreb: Teledisk d.o.o.

Tadić, M. (1999, 10 7). Ovisnost o pušenju u moralno-etičkoj prosudbi. *Ovisnost o pušenju u moralno-etičkoj prosudbi*, p. 110. [20060403152710 \(1\).pdf](#)
file:///C:/Users/Amna/Downloads/20060403152710%20(1).pdf

Pristupljeno 01.04.2021. godine

Internet:

[https://propisi.ks.gov.ba/sites/propisi.ks.gov.ba/files/MZ_Zakon_o_ogranicenoj_upotrebi_duhan_skih_preradjevina_%28sluzbene_novine_FBiH_broj_6-98%](https://propisi.ks.gov.ba/sites/propisi.ks.gov.ba/files/MZ_Zakon_o_ogranicenoj_upotrebi_duhan_skih_preradjevina_%28sluzbene_novine_FBiH_broj_6-98%29.pdf)

[Djeca su pasivni pušači | Pušenje i zdravlje | ZZJZDNZ.HR](#)

[NARODNI ZDRAVSTVENI LIST \(zzjzpgz.hr\)](#)

Pristupljeno 01.04.2021. godine